

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Cap del Servei d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ :: LISINI ANDREU :: JOAN ANGEL I
GENIS :: JOAN ARUMÍ :: LLORENÇ BADELL :: JO-
SEP R. BATALLER :: GUILLEM DE BENAVENT
LEANDRE CERVERA :: ALBERT DANEÓ :: P. C. DA-
NÈS I CASABOSCH :: FRANCESC DOU :: M. FAURA
I SANS :: PERE J. GIRONA :: PERE GONZÁLEZ
LLUIS GUITART :: JOAN GUITERAS :: MANUEL
LLENAS :: PERE J. LLORT :: ARNEST MESTRE
CRISTÓFOL MESTRE :: JAUME NONELL I COMAS
FRANCESC NOVELLAS :: VICENS NUBIOLA :: C. OLI-
VERAS I MASSÓ :: CARLES PI SUÑER :: JAUME
RAVENTÓS :: JOSEP M.ª RENDÉ :: M. ROSSELL I
VILA :: JOAN SALOM :: JOSEP M.ª SOLER I COLL
SEGIMON VANDRELL :: ERASME D'YMBERT
VALERI SERRA I BOLDÚ (SECRETARI)

SUMARI

La sansa com adob, per *August Matons*. — La capadura dels animals mascles, per *C. Danés i Casabosch*. — La nostra gent, per *Josep Maria Rendé*. — Treballs de repoblació, per *Segimon Vandrell*. — L'esdevenir del comerç i de la producció de fruites, per *Lluís Viñas*. — Els vedats, per *Emili Pascual d'Amigó*. — Els concursos de bestiar de la Mancomunitat, per *Samuel Navarra*. — Comentaris. — Informació vinícola, per *Pere J. Llor*. — Informació oleícola, per *Lisini Andreu*. — Noticiari. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Consultori, per *A. M., Cam.*

Direcció i Administració: Escudellers, número 10 bis - BARCELONA

Vinicultors!

Un bon filtre és la base d'una presentació perfecta en sos vins.

Adopti vostè bons filtres com són els

**GASQUET, legítims,
KULINDROS,
i CLARIT.**

Filtres per a mostres ~ Filtres cònics sobre trípode ~ Mànegues per a filtre de gamuça, molletón, jumel, tela 1.ª, etc., etc.

Amiant exent d'impureses, especial per a vins i licors.

Filtrolina per a colmar les mànegues.

VICENS VILA CLOSA
(SUCCESSOR DE KEGELS I VILA)

Maquinària Viti-Vinícola. — Productes Enològics. — Aparells de laboratori per a l'anàlisi dels vins.

PASSEIG DE GRACIA, 88

Telèfon 1338 G.

BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

ARBRES

PER A REPOBLAR RIBERES

**POLLS BORDILS, POLLS NEGRES
CAROLINES, PLÀTANS, ACÀCIES**

Casa especialitzada en la producció de **POLLS** :: Una pràctica seguida durant vint-i-cinc anys, en la selecció de les millors varietats d'aquests arbres, és garantia de que servim les classes de **POLLS** de més ràpid i de major desenrotlló

MIQUEL BOSCH BATLLE
BORDILS (Girona)

NOTA. — Contestarem quantes consultes s'ens dirigeixin interessant el millor èxit de les plantades.

SINDICATS AGRICOLES I VINATERS

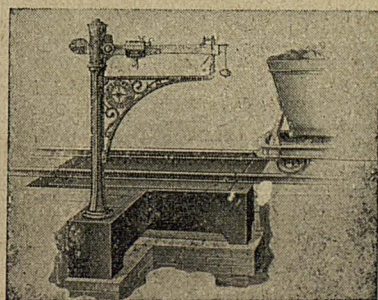
PER A TOTA MENA DE
TINES PER A VI, BAS-
SES PER A AIGUA I
CONSTRUCCIONS DE
CIMENT ARMAT,

LA CASA

LLUIS SANS

Carrer Trafalgar, 14
BARCELONA

TÈ ESTABLERTA
UNA SECCIÓ ESPE-
CIAL DE PRESSU-
POSTOS I PLÀNOLS

Bàscula model 253 per a pesar vagonetes

BÀSCULES
ARISÓ

SANS, 12 : BARCELONA

Les utilitzen en quasi tots els Sindicats,
magatzems d'olis i vins i indústries, per
llur duració, seguretat i exactitud.

Caixes d'acer per a guardar valors

per a obrir amb clau i sense clau.
Demani dibuixos i preus a

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat**

Parlament, 9

Barcelona

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

**Fertilitzador
Radiactiu H. B. C.**

MARCA "U. R. T"

que és un poderós estimulants
de la vegetació que augmenta
les collites d'un 20 a un 50 %

De venda en les principals cases d'adobs

**LA HISPANENSE INDUSTRIAL
Y COMERCIAL, S. A.**

BARCELONA
Bruch, 42
Tel. S. P. 678

MADRID
Argensola, 4
Tel. M. 4146

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL Penedès

(Societat Anònima) Continuadora de

SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

PREMSES CONTÍNUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

BOMBES DE VEREMA "MABILLE"

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres i Sulfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 9** - Fora: **Pessetes 10** - Estranger: **Pessetes 11**

Número solt: **Pessetes 0'50**

La sansa com adob

La sansa pot tenir diferents aplicacions: per aliment pel bestiar, per a destilar, per a cremar, per adob. Segons les condicions particulars de cada comarca pot resultar més convenient o l'un o l'altre d'aquests aprofitaments, però en general pot dir-se que el menys econòmic de tots és el d'emprar-la per a cremar i que en una bona agricultura cal recorre a n'ell solament en circumstàncies molt especials.

L'empleu com adob després d'haver-ne extret l'oli que conté, en sortir de la premsa és l'aprofitament que hauria d'estendre's. — Actualment la sansa procedent de les fàbriques de sulfur, va a parar a les teuleries perquè els olivicultors no s'han adonat de la conveniència d'usar-la com adob.

La valor fertilitzant de la sansa resulta evident pensant que està constiuïda pels elements que l'olivera ha pres per nutrir-se i formar el fruit. Tornant-la a la terra restituïm aquests elements fertilitzants i el terreny no s'empobreix. El nitrògen, fòsfats i potassa que l'arbre necessita per a viure i fructificar no entren pràcticament en la composició de l'oli sinó en la de la rama, fusta, fulles i oliva. Si només s'extreu l'oli i tot el demés es retorna regularment a la terra, aquesta conservarà indefinidament la seva fertilitat. Aquesta consideració demostra la importància que pot tenir l'empleu de la sansa com adob.

La sansa que el pagès pot adquirir pot ésser verge o esgotada amb sulfur de carbó, és a dir, amb oli o sense ell. En tot cas cal preferir la segona.

L'oportunitat de preferir sempre la sansa esgotada deriva de què el seu preu és més reduït, i de què el seu poder fertilitzant no solament no disminueix sinó que augmenta en virtut de la concentració que ha sofert en extreure-li l'oli, el qual no s'emporta cap principi nutritiu que tingui una valor comercial. Ultra això cal remarcar que la sansa destinada a ésser utilitzada com adob ha de podrir-se abans d'ésser portada al terreny, ço que seria lent i difícil si contingués oli.

La composició mitjana de la sansa és la següent:

Nitrògen	10 per mil
Anhídrid fòsfòric	2 " "
Potassa	8 " "

Segons el Pare Vitòria, en les nostres, el nitrogen pot arribar fins al 12 per mil.

Si es recorda que els fems tenen la composició següent:

Nitrogen	4 per mil
Anhidrid fosfòric	3 » »
Potassa	5 » »

es veu que la sansa és més rica en nitrogen — que és l'element fertilitzant més car — i en potassa, ço que demostra que pot ésser un bon adob.

La sansa pot donar-se al terreny tal com surt de les fàbriques de sulfur però és millor fer-la podrir abans per a fer més ràpida la seva acció fertilitzant; per altra part l'empleu de la sansa natural, resulta convenient sols en les terres molt calices que són les úniques en les quals es podreix amb suficient rapidesa. En les altres tarda molt temps en fer sentir els seus efectes.

La preparació de la sansa és molt senzilla. Amb aquest objecte s'uneix a tots els residus que es puguin trobar — palles, herbotes, fems, etcètera — i es barreja amb calç a l'objecte de neutralitzar l'acidesa que es desenrotlla i afavorir la descomposició de la matèria orgànica. Després es fa un munt de 1'50 a 2 metres d'alt, alternant capes de sansa encalcinada i de terra porosa que serveix per a absorbir l'amoniac que es produeix durant la fermentació i evitar-ne la pèrdua.

Les cures ulteriors són les mateixes que s'han de tenir en la preparació dels fems.

Al cap d'un quant temps, es desfà el munt tallant-lo per capes verticals i es torna a fer un xic més enllà. Aquesta operació té, entre altres avantatges, la de barrejar les diferents parts en fermentació fent que l'adob resultant sigui més homogeni.

Així preparada la sansa té una valor fertilitzant per alguns aspectes superiors a la dels fems i és d'efecte bastant ràpid.

La quantitat en la qual s'ha de donar a les plantes, depen de la qualitat de la terra i de les collites que els arbres proporcionin. Tenint present la composició de l'oliva, de la fusta, de les fulles i de la sansa, pot calcular-se una fórmula general, que com és natural ha de modificar-se adaptant-la a les condicions del lloc on s'apliqui.

Segons els anàlisis de Bracci, Bechi, Malaguti i Durocher, etc., referents a la composició química de la fusta i de les olives, amb els quals he establert uns promitjos aproximats, resulta que per a restituir a la terra tot el nitrogen substreït per una collita d'una quartera d'olives, amb la fusta corresponent, cal donar uns 60 quilos de sansa. Amb aquests 60 quilos es retorna exactament tot el nitrogen però es donen menys fòsfats i potassa dels necessaris, encara que en proporció molt petita. Això pot remeiar-se fàcilment donant cada 3 adobades, un quilo de clorur o sulfat potàssic i mig quilo de superfosfat.

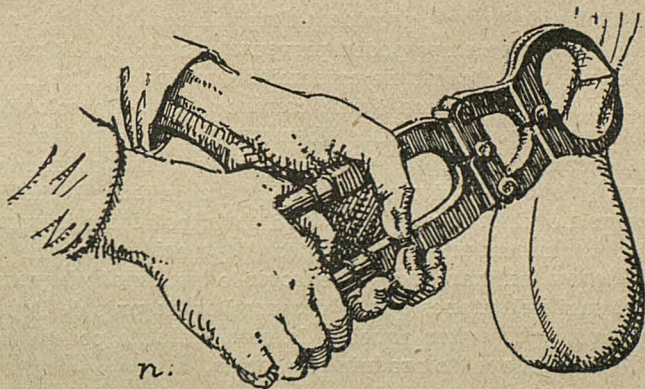
Si la producció dels arbres és inferior a una quartera, es redueixen proporcionalment les quantitats dites. Així per un arbre que dongui mitja quartera o un quart de quartera, s'han d'emprar 30 quilos o 15 quilos de sansa.

AUGUST MATONS

La capadura dels animals mascles

L'OBJECTE que ens porta a dir quatre mots sobre la capadura, no es pas el de fer un estudi que expliqui les transformacions i modalitats observades en els mascles capats per quan aquest punt de fisiologia — diem-ne utilitària — ens portaria molt lluny i potser arribaria a fatigar al lector, sinó que sols ens plaurà siguin assenyadament judicats els consells sobre la tècnica, és a dir, sobre la manera de fer aquesta operació.

El capar un animal és feina que sempre deu fer un veterinari o un tècnic amb prou coneixements per a vessllumar les possibles falles, però mai deurem fiar un cap de bestiar a aquests homes «capadors, sanadors», que fora de la rutina, veritable mestre de llurs mans, fan l'operació fins a ulls clucs i per tant no saben sortir-se'n de qualsevulla dificultat o desviació. Malfiem-nos dels passavolants que després de capat un mascle no el veuen ja més!

Però no sempre poden fer-se capar els mascles per un veterinari o per un tècnic, ja per ésser lluny del lloc on pastura l'animal, ja perquè es troben veterinaris que no volen fer aquesta operació, ja perquè moltes vegades no podent-se fer amb probabilitats d'èxit degut a dolentes condicions del clima, instrumental, etc., etc., hagi de posar en perill un cap de bestiar representant d'uns cabals mantes voltes estalviats amb sofriments i treballs. Per això, serà profitós recomanar un procediment als ramaders de fàcil fer i de immillorables resultats.

Oblidant per un moment la moda imposada pel *mercantilisme* dels professionals, puix a unes comarques, la capadura per mitjà de la *mordassa* es prefereix a la capadura *a saca*, que és la moda en altres, tenim de veure els aventatges del procediment que podem considerar millor.

L'operació de la capadura *a saca*, deu fer-se amb moltíssimes precaucions d'asèpsia, les mans de l'operador, les bosses de l'animal, les eines (bisturí i pinces de forci-pressió) acuradament desinfectades, i això és tan

diffícil d'aconseguir que tots els pràctics sabem que s'infecten el 90 per 100 dels capats, i demés tractant-se d'una capadura amb ferida oberta, exposen els animals als següents processos de malaltia: els *mals de ventre* produïts per l'èxtasis de la sang al congestionar-se el ventrell que procuren retreure tant com poden; l'*hemorràgia* produïda pel destorsament del cordó o per haver trobat les venes del cordó ja amalurades, i en tots aquests casos l'estrancar la sortida de la sang és un dubte posat entre la vida i la mort; el desenrotllament del *fungus* a l'extrem o punta on se tallà el cordó, els quals tumors són de difícil extirpació, puix alguns van a arrelar-se dintre del ventrell i essents fills d'una infecció, creixen sense mida; la *fístula* de les bosses com l'*abcès de la cuixa* apareixen sempre que les ferides es tanquen estan infectats encara els fons de les bosses; la *trencadura* (hèrnia, esvinsament) en tots els animals de constitució feble, puix trobant l'anell inguinal obert per la migrada força de constricció, deixa sortir un tros de budell que l'animal mateix empeny vers a fora, al fer les forces de tracció que l'instint vol assatjar de treure el cordó de les pinces presores. És una complicació quasi sempre mortal; l'*inflamació del sagí* produïda per la forta enrabiada dels mascles de temperament sanguinós o nerviós al veure's aterrats i amb dolors tan cruels, és mortal; el *tétanos* (sentat de barres) provinent d'una infecció no sospitada.

Tots aquests contratemps poden preveure's, així: en els mals de ventre, un o dos porrons d'aigua de camamilla amb una cullerada d'esperit d'arnica; es dona per la boca i fent caminar una bella estona l'animal operat, tot seguit passa el perill; l'*hemorràgia* si és petita (degota la sang), s'estranca amb lavatges del ses amb aigua freda; el *fungus* no creix més i encara es detura, si el pintem amb tintura de iode; la *fístula* i l'*abcès de la cuixa* no vindran mai si el tall d'obrir les bosses és gran, llarg i no esquifit; la *trencadura* no complica l'operació si abans d'aterrar l'animal li donem un narcòtic per ensopir-lo (sulfonal 40 grams); l'*inflamació del sagí* i el *tétanos* que es desenrotllen després de l'operació no tenen remei, però per evitar aquesta darrera malaltia podem injectar el serum antitetànic abans de produir cap ferida.

Tots aquests perills apuntats envolten els animals capats *a saca* (o sigui treient els botons) i, malgrat ésser el procediment més corrent i el preferit pels pràctics intel·ligents, no ha pogut exilar l'altre procediment *a mordassa*, que com no es produeix cap ferida a les bosses profundes, és seguit per ramaders, veterinaris i pràctics no sols per la senzillesa de la seva tècnica sinó també per restar molt ben capats els animals joves.

La capadura *a mordassa* malgrat ésser tan difícil, car solament s'ha de fer una incisió a la pell de les bosses, pujar fins al ventre aquesta pell i posar unes mordasses entre les quals hi resta el cordó, afermant per una lligadura estreta els dos caps de les mordasses, és un procediment que té els seus inconvenients: les *mordasses* estiren els cordons espermàtics per moltes hores i amb crudelíssims dolors irriten i nafren la pell de les bosses i fins de les cuixes; si es desferma l'animal pot arrancar-les amb les dents o amb la cua; produeixen una inflamó flemmonosa molt extesa; requereixen altra operació, que és el treure-les... per això, tots els aventatges de les *mordasses* sobre la capadura *a saca*, no són prou per a ésser als ulls dels ramaders un procediment falaguer.

La capadura serà ràpida, sense quasi dolor, i de bons resultats quan se

faci a peu dret, en uns quants segons, sense ferida i sense cap mena de perill; aquestes condicions les reuneix el procediment de capar per la tenalla del professor Burdizzo; les branques d'aquesta tenalla representen uns braços de potència fortíssims entre els quals i de cop s'estreny el cordó espermàtic determinant un aixafament dels teixits vius i una dificultat per la circulació sanguínea que és causa de l'atrofia (es tornen secs i petits) dels botons inutilitzant l'animal com a semental.

La tècnica, la manera de fer l'operació resta explicada amb el gravat mostrant la posició del cordó espermàtic dintre la boca tancada de l'estenalla Burdizzo i encara que tots els mascles resten capats amb una sola pressió en un sol punt del cordó, la pràctica ens ha ensenyat que és més encertat el costum de fer dues pressions fortes, una més avall de l'altra. Les conseqüències no cal dir-les, puix després de l'operació tan ràpida, es presenta una petita inflamació que desapareix poc a poc, sense altre perill.

La nostra experiència ens fa aconsellar els animals que han de preferir-se per a ésser capats amb aquest procediment; els que millor s'adapten són els vedells fins un any i mig, puix és sabut que l'engreix es fa més depressa i la carn té molta més finor, essent molt recomanable aquesta costum per quant es poden tenir al mig de les vaques sense enardir-se i, per tant, no perden un sol dia d'aprofitar al màxim les racions nutritives.

Quan els vedells tenen cinc o sis mesos, aquest procediment no els hi produeix cap febrada i resta capat el cent per cent.

Si passen dels dos anys, l'operació és la mateixa, senzilla i ràpida, però encara que restin capats, tenen algunes vegades desitjos d'atorir i això es deu a que els teixits del cordó són endurits i difícilment es poden aixafar en absolut i, per tant, l'atrofia dels botons i de les glàndules veïnes no arriba a ésser perfecta.

En els cavalls, ases i híbrids, no es pot recomanar siguin capats per aquest procediment tan prompte, al cinc o sis mesos, perquè perden els caràcters de la virilitat i s'assemblen a les eugues, tornant-se covarts i poc resistents al treball, per això nosaltres recomanem es capin a l'any, a l'any i mig, o als dos anys, quan el desenrotllament de l'esquelet i de la musculatura estiguin a punt d'acabar i llavors l'operació no els traspalsi i no els produeix febrada forta; si passen d'aquesta edat, al tres, quatre o cinc anys, després dels efectes d'una *orquitis* (inflamó dels botons), per sobrevivència de les glàndules intesticals, els animals són dolents i pretenen cobrir a llurs femelles.

El procediment Burdizzo és immillorable per als marrans i els bocs.

C. DANÈS I CASABOSCH

Tècnic Clínic dels Serveis de Ramaderia

Si voleu saber de què moren els vostres caps de bestiar, escribiu als Serveis de Ramaderia, (Carrer d'Urgell, 187, Barcelona) els quals us donaran de franc les instruccions per a recollir les mostres per a l'anàlisi.

La nostra gent

ERA ben jovenet encara, i sobretot, més jove d'experiències de la vida que no pas d'edat, que un senyor mestre públic d'un dels poblets on jo habito molt, m'avençà l'observació d'un fet que certament l'he vist plenament confirmat més tard.

Ja ho apuntava en un dels meus anteriors articles, però crec que val la pena de què ens hi entretinguem un xic més, ja que constitueix ço que parlavem, una forta pertorbació en la vida col·lectiva.

El camp d'observació no pot ésser més petit, més senzill ni més vulgar. Era a ple istiu: i al radera de la porta de l'entrada de la casa on el senyor mestre habitava, boi amagat de les mirades quasi sempre tafanereres dels vilatans, s'estava el nostre home sentat còmodament en una cadira i tenint el braç esquer peresosament caigut al espatller d'un altra, en mànigues de camisa i llegint el diari. El reconet no era pas el lloc més apropiat per gaudir de l'escassa fresca que es pot arreplegar en les mig-diades de l'agost i, al sorprendre'l li vaig observar que millor estaria llegint sentat al pedrís que hi havia adossat a la façana de la casa on hi trobaria més fresca.

— No puc, — observà — haig de llegir boi d'amagat. És dir — afegí ràpidament — jo no sé pas on llegir, ni sé tampoc si haig de llegir o no, o, al menys, si poden els veïns enterar-se de si lleigeixo o no. En un poble ignorant, mal educat i incult (consti que parla el senyor mestre i això m'ho deia espurnejant-li els ulls) la generalitat de la gent té un esperit de crítica insana i malèvola contra la gent que puja un xic més que ells (modèstia a part). El senyor rector, per exemple, se'n lliura un xic perquè el respecte fa emmudir... però no priva el mal pensar; l'alcalde, com càrrec que deu a la política té qui el defensa, té uns amics... el mestre... el mestre és el mingo de tots, i a n'el mestre (com a n'els altres, però a n'aquells solament de pensament) es procura ferir-lo en lo més íntim, en ço que poden molestar-lo més... ¿Veus per ço quasi sempre que lleigeixo m'amago. Si un dia lleigeixo el diari o alguna altra cosa i per gaudir d'aqueixa fresca que tu em recomanes, me poso al carrer, la gent diu que sóc un vanitós i que demés els enganyo, perquè vull fer creure públicament que tinc afició a les lletres... si no em veuen llegir, me diuen que sóc un dropo, un home que em fa febre el llegir i que malament podré ensenyar a la quitxalla quan a mí em fa tanta basarda...

I seguidament amb paraula amargada pel desengany, ell que amb tanta afició havia començat la carrera i que amb tanta il·lusió havia emprès el seu sacerdoci, engegava una pila de malediccions al poble, a la carrera, a tot el magisteri, a la seva ombra... la seva mala ombra...

Tenia raó el senyor mestre i avui el planyo més encara, ja que, contra ço que passava i que passa encara, ell no s'en podia fer superior, ell es confonia entre els seus detractors, ell que podia volar per damunt de tots i riure's de les seves misèries, s'arrastrava com ells i es deixava cobrir el seu cos per aquell fang pestilent.

El poble, en general, és així.

Al voltant del seu esquifit cervell, hi basteix un amplíssim circ romà

i com en ell, necessita un Cèsar que el fuetegi i una víctima a baix per a immolar-la, qui sap si per endolcir la seva vida d'esclau, per enganyar-se a sí mateix.

I veus aquí una de les rescloses que amb més força s'oposen a l'actuació i desenrotllo a les nostres institucions agrícoles ; Grans directors, com aquell Mestre, es senten dèbils, i es confonen amb el fang dels seus maledictors!

Aqueixa crítica (més xarrameca que altra cosa) aqueix «pensa mal i no erraràs» que com el sant i senya ens havem llegat les generacions, aqueix esperit de malavolença, si amb el senyor mestre, home inofensiu s'hi rebejava encara suament, amb els nostres homes, que lluiten, que actuen d'una manera manifesta, que amb llur actuació determinen mantes vegades trasbals d'interessos creats i enderroquen prestigis mal adquirits (es donen casos), que condemnem xorqueries i no femem quasi mai el fuet del Cèsar ni l'escupinada del petit, del ínfim caciquet, conteu com s'hi rebeja!

Contra el Sindicat no poden girar-s'hi. El Sindicat, encara que pesi com càrrega de plom a tots els seus nombrosos enemics de tots gruixos i de tots colors, ja no se'l combat; no se'l pot combatre. Els resultats que ha donat arreu on s'ha ben fonamentat no deixen lloc al més xic punt vulnerable i encara que això no fos, els seus detractors no són tan tontos que no vegin que la nostra gent hi veuria mires interessades i donaria resultats contraproductes.

Per ço han canviat de tàctica i, aprofitant la manera d'ésser de la gent ignorant i la senzillesa i bona fe dels nostres pagesos, han inflat aqueix esperit de crítica i de xerrameca i s'han dirigit, no contra la institució que ells a primera vista creuen prou potent per a resistir tots els embats de la seva ira, i del seu egoïsme, sinó contra els seus homes, contra els seus directors pensant que si la gent flaqueja, se'n valdrà de menys la institució. El plan és d'una estratègia ferma i ben premeditada. Ells volen fer mal al Sindicat i ho fan alçapremant amb el parpal de la maledicència i de la calúnnia, les seves pedres fonamentals; saben que l'home isoladament és dèbil i atenten contra l'home en la seva debilitat.

El plan és verament força estratègic: aprofitar el flanc dèbil de l'exèrcit de la pagesia, pensant que si logren obrir-lo i atacar el seu Estat Major, l'exèrcit és ben seu i els soldats, després, s'entregaran amb armes i bagatges.

Què més voldrien!

Però la intenció és vista i avui, la gent, sortosament es va lliurant del fatidic «pensa mal i no erraràs» quedant-ne en cada agrupació i en cada entitat una petitíssima part solament, únic i ja dèbil baluart que els queda.

Cal, doncs, per part nostra, una tàctica nova també. Educar, instruir, fer homes d'aquests éssers que, esclaus del cervell d'un altre, entrenquen sanes intencions, fer tots els possibles per a redimir-los, per a emancipar-los... o desfer-nos-en quan ja no poguem amb ells, per a entregar-los als enemics del progrés perquè s'hi entretinguin.

JOSEP M.ª RENDÉ

Cap del Servei d'Acció Social Agrària

Treballs de repoblació

Sembres

ENTRE les operacions més útils a la Humanitat i remuneradores pel particular figura la *repoblació forestal*.

La repoblació és un gran bé per la regió, un sanejament del país, una creació de riquesa, un refrenament de tempestes i inundacions; ella assegura l'esdevenidor de nombroses indústries i el sosteniment d'un exèrcit de treballadors, que si desapareixen els boscos no els quedarà més remei que cercar llur sosteniment en terres llunyanes. La repoblació és el mur més ferm que pot oposar-se a l'emigració.

Repoblant esborrarem del mapa regional aqueixes taques de terreny improductiu que tant avergonyeixen al poble que les tolera; portarem vida i riquesa on ara regna la soletat i la pobresa; assegurarem la salubritat del país; regularitzarem els corriments de les aigües anullant, a l'ensem, la força destructora de les crescudes ordinàries, refrenant les extraordinàries, encara que aquestes no tenen límit i no hi ha res que les deturi. De mica en mica farem que el comerç prescindeixi de les importacions de la fusta i augmentarem les exportacions; proporcionarem elements de tràfic i prosperitat als nostres ferrocarrils i marina; donarem hostatge a una munió d'ocellets que ens garantitzaran les collites dels camps contra les invasions d'insectes; farem la nostra campanya més sana, riallera, fecunda i poblada.

La repoblació és una gran obra útil i social, i com a tal mereix que hi fixem la nostra atenció, no abandonant-la a l'acció lenta de la naturalesa, sinó emprenent-la per tots els mitjans necessaris i obrant amb la plena confiança que tots els treballs i sacrificis que exigeix i més tard es trobaran generosament recompensats.

Decidida la repoblació d'un terreny, la primera qüestió que es planteja és de si es farà o per sembra o per plantació, qüestió indiferent en molts casos, en altres és obligat adoptar un procediment determinat; condicions del terreny, enemics exteriors, exigències de l'espècie, etc., són circumstàncies que obliguen a adoptar un o altre procediment.

Deixant de banda aquèsta qüestió, ens ocuparem solament de la sembra, donant algunes indicacions aplicables a la generalitat dels terrenys i a un gran nombre d'espècies forestals.

Per a obtenir un bon resultat amb la sembra s'ha de col·locar la llavor en les millors condicions perquè la germinació es realitzi normalment.

El fenomen de la germinació requereix, fins a cert grau, calor, humitat i aire, o sia oxigen.

El calor es facilita escollint una època adequada per a sembrar. Pels mesos de setembre, octubre i novembre es deuen sembrar les situacions calentes on no és d'esperar que les fortes gelades, durant l'hivern, descalcin les plantetes i que una glaçada persistent les mati de sequetat, ja que de la capa glaçada les arrels no poden extreure l'aigua que necessiten produint el mateix efecte que una intensa sequedat.

Les sèmres fetes a aquests mesos disposen de molt temps per a desenrotllar llurs arrels abans que arribin les fortes calors i així s'escapen molt fàcilment pels perjudicials efectes de la sequetat d'estiu. També és convenient sembrar a aquesta època i principis d'hivern les llavors de difícil conservació com els glans, castanyes, etc. A l'alta muntanya, bacs, i, en general, les situacions fredes se sembren a la primavera. La germinació requereix una temperatura sostinguda de 13° a 25°.

La preparació del terreny revesteix una importància cabdal. Un terreny ben preparat aguanta la humitat i reuneix les millors condicions per a un bon airejament, que facilita l'oxigen necessari per a la germinació. Les plantes des de llur primera edat poden estendre normalment les arrels i formar un sistema radical ben desenrotllat que les preservarà de les variacions extremes de temperatura i els assegurarà un bon esdevenidor perquè creixeran sanes i robustes i immunitzades a les invasions criptogàmiques i d'insectes.

La defensa més eficaç contra les sequedats és una bona preparació del terreny.

Contràriament a una pràctica molt generalitzada a la nostra regió, hem d'observar que les llavors s'han d'enterrar molt poc: de 1 a 3 centímetres, segons que el terreny sia més o menys compacte. Una llavor sembrada a la tardor i molt coberta de terra, triga en germinar, i si no es podreix, com és el corrent, per manca d'oxigen, probablement germinarà a la primavera, tenint de passar tot l'hivern soterrada i exposada a les eventualitats dels temporals, així com d'un possible atac de les rates, essent-ne els resultats el fracàs de la sembra. Les llavors sembrades en les mateixes condicions a la primavera, neixeran a l'estiu i els raigs directes del sol cremaran les tendres plantes.

Les llavors grosses de frondoses deuen cobrir-se d'una capa de terra de 4 a 6 centímetres de gruix. Regularment el període de germinació dura de dues a sis setmanes; en algunes, com les d'eucaliptus, menys; en altres, com el *pinus cembra*, un any i més.

Durant la germinació les llavors estan exposades als atacs d'innumerables enemics, rates, ocells, etc., dels quals se les ha de defensar amb alguns procediments que a aquest objecte s'indiquen en tots els tractats de selvicultura. A voltes aquests enemics són tan difícils de combatre, que fan impossible o molt costosa la lluita contra ells, i aleshores s'ha de recórrer a la plantació amb plantes criades en vivers adequats.

Es impossible protegir les sèmres contra les glaçades que aixequen la terra i descobreixen les arrels, contra les sequedats, contra les pluges violentes que arrossequen la terra o colguen les plantes, contra la invasió de les males herbes que neixen i es desenrotllen més ràpidament que les plantes, contra els enemics exteriors que sempre en queden alguns que escapen als efectes del procediment esmerçat per a combatre'ls; per més cura que es posi en les operacions, sempre es produeixen clarianes de major o menor importància i que convé refer el segon any pel mateix procediment de sembra, o bé amb plantes d'un any extrems dels llocs espessos o de vivers, i el tercer any solament per plantació.

Veiem ara alguns casos particulars de repoblació de terrenys.

Per a la repoblació de terres sorrenques, platges i altres terrenys pròxims al mar, vores de riu, terres de sauló, etc., no fa falta preparació de cap mena, i regularment n'hi ha prou en escampar la llavor a l'eixam i cobrir-la passant un ramàs pel damunt. Aqueixos terrenys, baixos generalment, se sembren a la tardor amb pi insignis, marítim o pinyoner. Les sembres acostumen a donar bon resultat perquè, lluny d'hortes i llocs habitats, les rates escassegen.

Les terres exhaurides pel cultiu agrícola, vinyes abandonades o pròximes a abandonar-se, i altres terrenys del mateix caràcter, són casos molt semblants als anterior i deuen repoblar-se com més aviat millor, perquè si es deixen *embrutir* de males herbes, després la repoblació serà més cara i l'èxit més difícil.

Si el terreny no és escabros i de poca pendent, pot obtenir-se amb economia un bon resultat obrint amb la rella soles dobles a 2 o 3 metres l'un de l'altre, on s'hi diposita la llavor a raig recobrint-lo després passant-hi un ramàs. Si la pendent impossibilita el treball amb la rella, se sembra per claps de 2 pams a quadre i remouent la terra fins a una fondària de 30 centímetres. Si es tracta d'una vinya, aquests claps o quadres convé assenyalar-los en les mateixes files de ceps, i així s'aprofiten les valls obertes al plantar els ceps. A cada clap s'hi tiren unes quantes llavors (segons el preu d'elles) i es cobreixen amb una mica de terra, operació aquesta que pot confiar-se a dones o criatures.

Per la situació i condicions peculiars d'aquesta mena de terrenys s'han d'adoptar mesures enèrgiques contra les rates si no es vol córrer el perill de veure destruïda tota la sembra. Les espècies poden ésser les esmentades abans i el *pinus halepensis*.

En les terres glevades la preparació ha d'ésser més curosa per tal d'evitar que les ariels del gram i altres herbes estenen-se restin humitat a les plantes tan necessàries a la primera edat. El treball amb la rella també és eficaç, però treballant el terreny per feixes que tinguin almenys 1 metre d'amplada. Si aquesta preparació pot fer-se alguns mesos abans, la terra quedarà meteoritzada, circumstància aquesta molt beneficiosa; poc abans de sembrar s'hi pot donar una altra passada més fonda per a remoure bé la terra.

A muntanya les terres glevades es treballen per faixes alternes de 1 metre d'amplada i 2 de separació en les faixes. Més econòmic serà fent faixes interrompudes, o sia deixant entre cada 2 metres de faixa treballada, per exemple, 1 metre sense treballar, i si el pressupost de despeses indiqués que la repoblació és antieconòmica podria recorre's al procediment dels sots de 40 i 30 centímetres de fondària, amb una separació d'1 a 4 metres en quadre, o també disposats en fila. La composició del terreny i clima principalment indicaran l'espècie més convenient.

Si el bosc està cobert de mates (estepes, gatoeses, bruc, arbres, ginestreres, etc.), llur extirpació seria costosíssima i el més prudent serà destruir el mont baix on s'hagin d'obrir els sots o les faixes i amb una extensió tal que les mates que quedin no perjudiquin a les plantetes privant-les de llum i aire. El mont baix que quedarà proporcionarà ombra a les plantetes defensant-les del rigor del sol.

En els bacs, regularment rics de humus, és necessari preparar el

terreny amb alguns mesos d'anticipació, única manera de neutralitzar els àcids minerals o orgànics que contenen.

Les terres molt humides o embassades, perquè existeix un banc de terra impermeable a poca profunditat, són molt ingrates a la repoblació per sembra; s'han de sanear abans, i si això no és possible s'ha de recórrer a la plantació.

RELACIÓ D'ALGUNES ESPÈCIES APTES PER A LA SEMBRA

Pinus pinea. — Pi pinyoner, pi de llei. Espontani i molt conegut a Catalunya; llavor barata; espècie de poc rendiment, però indiferent a la composició del terreny. La seva varietat *fragilis* produeix uns pinyons que es trenquen amb l'ungha.

Pinus halepensis. — Pi bord, blanc, silvestre. Espontani a la costa del Mediterrani; tronc torçat i espècie de poc rendiment. Molt rústec; llavor barata. Recomanable pels terrenys més secs i ingrats.

Pinus pinaster. — Pi marítim. Espècie molt reïnosa i de bon creixement; es dona bé a Catalunya des del nivell del mar fins a mitja muntanya; prefereix terrenys tous i la més indicada per terres en climes suaus. Tem la calç.

Pinus sylvestris. — Espècie de muntanya molt rústega i fusta estimada (flandes); les plantes requereixen protecció a llur primera edat; indiferent a la composició del terreny.

Pinus laricio. — Pinassa. A muntanya no puja tant com l'anterior; fusta de bona qualitat. La varietat *Negre d'Austria* es dona molt bé en terrenys calissos. El *Larici de Còrsega* prefereix terrenys lleugers i de fondària. Resisteix les gelades més fortes d'aquesta regió i en alguns indrets baixa fins al nivell del mar. El *Larici de Calàbria* és semblant al de Còrsega, però té les fulles més llargues.

Pinus Strobus. — Espècie decorativa assajada amb bon èxit a la costa del Mediterrani, poc exigent en la naturalesa del terreny. Tem les exposicions molt calentes; molt bona fusta; creixement regular a Catalunya.

Per l'alta muntanya està indicat el pi negre (*pinus montana*), avet, pivot, faigs i blades.

Com espècies no assajades i de probable acomodament a Catalunya citarem l'avet de Douglas *Albies Douglasii*, de creixement ràpid. Refusa la calç i la sequedat; fusta (*melis*) de primera qualitat.

Pinus australis o palustris de rica producció reïnosa en terrenys silicis. Tem el fred intens de l'alta muntanya; de bon creixement i fusta de primera classe, que també se li dona el nom de *melis* en el comerç.

Pinus mitis. — Bona fusta i espècie molt rústega.

Pinus taeda. — Un xic inferior al *mitis* i més exigent.

Pinus ponderosa. — Bona fusta. Espècie poc exigent.

Pinus rigida. — És rústec i s'ha aclimatat bé a França.

La fusta produïda per aquest últim grup d'espècies el comerç les designa amb el nom de *melis*.

Hem anomenat solament algunes de les espècies reïnoses que considerem més adequades per a Catalunya, i les que per les condicions particulars de la llavor permeten obtenir bon resultat per sembra di-

recta. N'hi ha altres de molt precioses i de bon rendiment, però tenen una llavor fina i delicada i llur propagació al bosc solament resulta econòmica per plantació obtenint prèviament les plantes en un viver.

També hem omès parlar de les frondoses, perquè considerem les reïnoses les més indicades per a refer boscos i donar valor a terrenys esquilmats; les reïnoses, adobant i millorant el terreny, preparen la implantació de les frondoses.

S. VANDRELL

Enginyer del Servei Forestal

L'esdevenidor del comerç i de la producció de fruites ⁽¹⁾

VENIM escrivint de fa alguns anys, insistint sempre en les nostres conviccions, sobre el greu problema de la col·locació de la nostra producció agrícola en els mercats exteriors, en tots els mercats, però d'una manera especial en el mercat francès (perquè aquest mercat ens interessa particularment), i sostenint que cap comerç corre perill tan gran com el comerç d'importació de taronges.

I perquè el risc pressentit i l'anunciat perill que correm sembla que no preocupa el que hauria de preocupar, sentim, una vegada més, la imperiosa necessitat de repetir el nostre crit d'alarma i de pregar als productors i comerciants que meditin sobre la situació actual, perquè les nostres previsions i anuncis d'ahir van prenent cos consistent i entren en la vida d'una realitat paorosa.

Aqueixa realitat expresada de manera eloqüent per càlculs no subjectes a revisió, diu aproximadament:

Que abans de la guerra i fins durant els tres primers anys d'aquesta, i, per tant, en època normal durant la qual les nostres importacions es desenrotllaven de manera progressiva i amb general profit, no existia el problema de la col·locació de les nostres fruites en el mercat francès. Per aquells anys tot el que es veié i palpà, que pogué contribuir més o menys a la riquesa o ruïna relatives d'un quants especuladors, fou: o una alça no sospitada o una baixa brutal en les cotitzacions de les nostres fruites, per raons diverses, però sempre explicades.

Però, a partir del 1916 i sobretot de 1917, les nostres importacions començaren a sofrir tals contratemps, que els qui seguíem atentament el procés de les nostres transaccions comercials (fins per aquells mateixos dies que tants feren fortunes, que no saberen conservar, perquè improvisades i guanyades sense pena i per accident fortuït, en el qual ni la competència, ni l'estudi, ni la serietat havien estat part principal), començarem d'observar el naixement d'un mal, que havia, en no llunyana data, d'impossibilitar la introducció en aquests mercats de les nostres fruites, de totes les nostres fruites i molt especialment de la nostra taronja.

(1) Del *Butlletí Oficial* de la Cambra de Comerç Espanyola a París.

A nosaltres ens afectà molt poc la general creença que immediatament que acabessin les hostilitats acabarien també les nostres preocupacions. Recordi's, a l'efecte, una carta oberta, que portava la nostra firma i la del president de l'Associació Espanyola d'Importadors don Antoni Arbona, dirigida a totes les Cambres de Comerç i sindicats tarongers de Llevant i nominalment a don Vicens Maiques, president de la Cambra Oficial de Comerç, de la província de València, i en la qual, entre altres afirmacions, dèiem: «Encara que se'ns restitueixi la llibertat comercial per a importar lliurement la nostra taronja a França, aqueixa llibertat no serà una solució. Amb ella i sense ella PER LA FATAL BAIXA DELS CANVIS, PER LA INCREIBLE DESORGANITZACIÓ DELS NOSTRES EXPORTADORS, PER LES DESPESES CADA DIA EN AUGMENT TANT PER TRANSPORT COM PER DRETS DE CONSUMS (que mai no veurem reduïts a l'estat d'abans de la guerra), CORRE RISC I PERILL DE MORT EL NOSTRE COMERÇ DE FRUITES».

I en els documents a què ens referim, després de comparar els desavantatges que sofria en aquests mercats la nostra producció i comerç amb els avantatges que naixien i es consolidaven a favor de la producció i comerç italià i algerí, sosteníem que la nostra situació no podia millorar si no es feia per part nostra quelcom realment a l'altura del perill i si no es començava per organitzar i orientar productors i comerciants.

En estudis i documents nombrosos, que han conegut els organismes més interessats, assenyalàvem (en el nostre entestament per combatre generalitzats errors) l'engany increïble en què corrien els que creien que un desgravament cert i general, en bé de tota classe d'importacions, havia de produir-se, com a conseqüència de l'anhelat estat de pau mundial.

Per altra part, i sempre amb la mateixa convicció profunda d'encertar, repetíem: «s'ha arribat a obtenir per a la nostra taronja el preu màxim, que no rebassarem mai, perquè no és possible que el consumidor suporti aquesta alça continuada. En data no llunyana ha de produir-se una abstenció, que resultarà una repulsa, injusta, sense disputa, però repulsa a la fi i que tal vegada es produirà en el moment menys esperat i en les circumstàncies més desfavorables.

Recordem el què precedeix perquè s'ajusta a la realitat de la situació present. És un fet indiscutible que els gravàmens creats perduren: que no han disminuït gens els drets de transport, ni els de consums; que no han disminuït les despeses de collita, embalatge i expedició de mercaderies; que tampoc ha millorat el curs del franc i que la situació actual està dominada, gairebé preferentment per l'abstenció del consumidor.

No: aqueixa taronja nostra, per saborosa que sigui, aquesta taronja que la Mariana ens comprava a 10 cèntims, no la pagarà l'empobrida i soferta Mariana a cinquanta la peça.

I, per tant, aquest és el problema i aquí radica el mal dels mals: **QUE NO PODEM VENDRE A UN EL QUE ENS COSTA A CINC.**

Veiem sinó: quan veníem a 10 cèntims la peça la nostra daurada taronja sense rival al món, un vagó de taronges totes les despeses compreses (prenem com a base un vagó de 5,000 quilos) ens resultava abans de la guerra, posat a París, a uns 1,500 a 1,700 francs, com a màxim.

Actualment, el mateix vagó val, com a mínimum, 6,000 francs. I

consti que en dir actualment deixem absolutament al marge la situació creada per la ruptura de relacions diplomàtiques i que, per tant, partim de la paga d'aquells gravàmens que regien a l'empar del «modus vivendi».

Abans de la guerra i fins durant els tres primers anys de la guerra, 100 quilos de taronja, posats en magatzem i disposats per a la venda, resultaven a un preu poc superior a 30 francs; avui 100 quilos de taronja valen, abans de passar a la venda, 120 francs com a mínimum.

Costa, doncs, posada en magatzem la nostra incomparable taronja quatre vegades el que ens costava abans de la guerra.

Podem, doncs, fer-nos il·lusions? Cal esperar que segueixi paulatinament i automàticament la nostra alça forçosa el consumidor francès? No. No és possible. Per a convèncer-nos-en, basta l'experiència tristament realitzada en ço que portem de temporada. No solament no puja vers al calvari, sinó que metòdicament, sistemàticament, torna als seus vells costums d'economia i abstenció. Per això hem hagut de cedir la nostra fruita molt per sota del preu de cost.

No veiem la possibilitat de posar remei a tant desastre. Sols per miracle podríem fer front a la situació cada dia més crítica.

Aquest miracle consistiria en la radical supressió feta a favor de les nostres importacions de fruites de tot impost per drets de duana i de consum interior i una disminució d'un 50 per 100 de les despeses de transport: el tot millorat amb la creació d'expressos fruiters per al ràpid transport de la mercaderia.

I fins així, podríem defensar-nos un anys més o tal vegada menys, perquè un dels mals, tan gran com aqueix dels enormes dispendis, és el desordre immens, la desorientació increïble i l'esperit d'aventura que presideixen les nostres maneres i procediments de donar sortida, costí el que costi, perquè sí o perquè ens dona la gana, a la producció tarongera.

Encara que es produís aquell miracle, si no es crea una organització en consonància amb les dificultats que ens apremien, si no s'estableix, des de dalt, o per instint de conservació des de baix, algun ordre, harmonia i direcció entre comerciants i productors, amb tractat de comerç o sense, abans de l'any 1922 assistirem a França a la liquidació de les cases importadores i a Espanya a la ruïna dels productors. Que la pèrdua d'aquest mercat portarà també els mateixos mals per als altres mercats.

Els organismes que representen interessos tarongers tenen el deure d'estudiar a fons aquest problema. No hem de perdre temps, perquè la gravetat de la situació actual requereix grans i immediates decisions.

LLUÍS VINAS

Secretari general de la Cambra
de Comerç d'Espanya a París

Ramaders: si no sabeu recollir les mostres dels animals malalts, escribiu avui mateix als Serveis de Ramaderia (Carrer d'Urgell, 187. Barcelona).

Els vedats

Avui més que mai hi ha una dèria febrosa per a vedar les finques i els propietaris, com fan les aloses, es deixen ensibornar pels mirallets i propostes de les societats poderoses de caçadors de les capitals o grans centre, ja baix base de què els pagaran la contribució de llurs finques, ja baix un pacte estipulat d'arrendament més alt o més baix, segons conveni.

Uns i altres estan en perfecte dret, ja ho sabem, mes mirem els mals que a l'agricultura, en general, reporta això dins de la nostra comarca catalana en sa major part conreada a tots indrets.

El propietari que es topa entremig d'un gran bosc vedat i sa finca és conreada ja de cereals, vinya o altre conreu, deu mirar-se com els conills, llebres o perdius li malmeten els seus profits sense poder-hi fer gran cosa per a atènyer-ho, car tot procediment és poc eficaç. Ja sabem que la llei li concedeix el dret de caçar-los amb trampes, de posar filferades dintre el vol de ses propietats, més tot això a més d'ésser una despesa nova i imposada que es podria estalviar, és insuficient per aturar la invasió i evitar-ne els mals.

Recordem que de joves varem ésser a caçar a una finca del baix Aragó que era vedada i que son masover parlant d'això va dir-nos que ell per la seva banda donaria 4,000 pessetes més d'arrendament al seu amo si li permetés alçar el vedat i exterminar la caça. Realment, poguerem comprovar per nostres propis ulls les destroces que feien tallant el blat i pelant les oliveres joves que no estaven protegides per una arnera. Ens sembla a nosaltres que la llei hauria d'obligar a indemnitzar els danys i perjudicis que fes la caça a les finques veïnes de les vedades; car cap culpa hi tenen estant lliures d'aquesta traba. Sobre aquest particular sabem que anys entera es sostingueren alguns plert a la regió del Vallès obligant els tribunals a pagar part o partida d'indemnització els propietaris perjudicats. S'hauria, doncs, d'aclarir això, car la llei de caça és molt fosca i poc determinada sobre aquest particular. A més passen els danys que ara s'explicaran:

Els pagesos senzills arreballers masovers i altres, són per regla general caçadors de diumenge, que en diem nosaltres, i privats d'aquesta sencilla diversió pels guardes-jurats... sabeu què fan?... Destruïxen totes les llogueres de conills, tots els nius de perdius i lo que és més greu peguen foc als boscos, cremant-se a voltes el vedat i lo que no ho és, destruint la riquesa forestal que tant costa de criar i que tant adorna les muntanyes, essent de tanta transcendència per regularitzar les pluges en benefici general de l'agricultura i salut de tota la humanitat.

També hem vist enverinades generals de gossos dels caçadors associats i altres revenges més criminals encara.

Tot això i més, porta la dèria dels vedats en nostres comarques agrícoles i de fondo conreu i avui que tant es veda, serveixin aquestes consideracions com una crida i freda reflexió per ordenar i apaivagar les passions i rencúnies que això desperta de classe a classe i més avui que el món està com està i que tots ho reconeixem, no convé inflar, de cap manera.

Respecti's l'època de veda, com més millor, més essent alçada i les collites també, caci tothom amb la mesura i moderació deguda, respectant tot lo respectable de drets adquirits, que com hem dit a centes voltes, nosaltres ens estimem més al pagès caçador que nos pas jugador, car el caçar, fet amb moderació, no l'ha de perjudicar en res ni deixar-li cap mal ressabi, més el joc es maleït pel cel i la terra. A més, que menys voleu, que el que tota la setmana l'ha dedicada a la terra en venir el diumenge el matí vagi al mercat, compleixi amb les obligacions envers son Déu, proveeixi la llar i després de dinar amb sa dona i mainada, agafi l'escopeta per a tombar junt amb algun company, les soleies i ubagues per esperar el vespre lluny de cines ni cafès per dormir més de bona saó a la nit i el dilluns al matí tornar-hi, que aqueix és el seu pa de cada dia i una vida senzilla ni envegosa que deu ser, envejada pels que segueixen el tràngul del món.

EMILI PASCUAL D'AMIGÓ

Els concursos de bestiar de la Mancomunitat

DARRERAMENT s'ha celebrat un concurs d'aviram a Vilafranca del Penedès i un de l'espècie porcina a Mollet del Vallès.

Concurs de Vilafranca

Les característiques dels animals concursables, s'especificaven en el cartell de convocatòria d'aquesta manera:

El tipus de galls que es desitja premiar és el de la raça del Penedès, la definició de la qual es provisionalment la següent:

Gall. Cresta grossa, caiguda, molt dentada; orelles blanques i roges; plomatge del ros fort al vermell viu, amb franges transversals negres, donant el plomatge en general un aspecte lleonat o de perdiu. Potes nues, anant del blanc al ros.

Gallina. Cresta molt grossa, tombada; orelles blanques, vorejades de vermell; plomatge de fons ros amb diverses tonalitats, però sempre esquitxat de negre o amb ratlles del mateix color; potes sense plomes, blanques o rosses.

Dels ànecs es premiaren els millors exemplars del país, preferint-se els muts.

Els conills hauran de tenir el pelatge gris i el pes mínim de 3'5 quilos. S'oferien els següents premis:

Galls i gallines (Penedès perdiuat).—1 lot d'un gall i dues gallines, 100 pessetes; 1 lot d'un gall i dues gallines, 80 pessetes; 1 lot d'un gall i dues gallines, 70 pessetes; 2 lots d'un gall i dues gallines a 50 pessetes, 100 pessetes; 5 lots d'un gall i dues gallines a 30 pessetes, 150 pessetes. Total 500 pessetes.

Conills (pelatge gris ferro).—Mascles: 1 premi de 75 pessetes; 1 premi de 50 pessetes; 2 premis de 25 pessetes, 50 pessetes. Femelles: 7 premis de 15 pessetes, 105 pessetes. Total 280 pessetes.

Anecs (mutx).—1 lot d'un mascle i dues femelles, 50 pessetes; 1 lot d'un mascle i dues femelles. 30 pessetes; 2 lots d'un mascle i dues femelles a 20 pessetes, 40 pessetes. Total 120 pessetes.

En suma 900 pessetes.

Tot feia esperar que el concurs hauria estat concorregut i amb exemplars notables, però ho foren en escàs número i cap d'ells responia als caràcters racials demanats, en vista de lo qual, el Jurat compost dels senyors D. Josep M.ª de Guillen García, president, D. Antoni Riera, avicultor i D. M. Rossell i Vilà, secretari, acordaren per unanimitat no concedir cap premi.

Concurs de Mollet

Per al Concurs de Mollet es demanava un tipus porquí que respongués als següents caràcters:

El cap de perfil concav, socavat, l'orella petita posada en forma de visera, el morro curt, xato; el coll fornit, curt, el pit ample, l'espatlla ben musclada, la creu partida, l'espina recta, costellam arrodonit, la gropa ampla, quadrada per la part de darrera; el ventre prop de terra, ben desenrotllat en les truges; les cames curtes i els peus petits. El promig de les mides que hauran de tenir els verros, serà: alçada, 80 centímetres; perímetre toràcic, 1'30 m.; llargada de l'espina, 1'60. Les truges tindran un promig d'alçada de 78 centímetres, perímetre, 1'25 i llargada de l'espina, 1'58 m.

Els premis per aquest concurs eren:

Un verro de dos anys, 500 pessetes; dos verros de més d'un any, a 400 pessetes un, 800 pessetes; tres verros de més d'un any, a 350 pessetes un, 1,050 pessetes; quatre verros de més d'un any, a 150 pessetes un, 1,000 pessetes; deu truges de més d'un any, a 150 pessetes una, 1,500 pessetes. Total pessetes, 4,850.

El Concurs fou presenciat per una nombrosa gentada que de molts pobles de la comarca hi havia anat expressament. Le autoritats locals presidides per l'alcalde Sr. Soler, els Diputats per la Mancomunitat, senyors Flaquer i Fatjó vegeren també tot el Concurs.

El Jurat, presidit pel intel·ligent propietari ramader, D. Sebastià Martí Codolar, formant a més part el Sr. Vidal, veterinari de Banyoles i el professor M. Rossell i Vilà, fou ajudat pels alumnes de Zootècnia de l'Escola Superior d'Agricultura.

Proclamat el veredict i pagats els premis, l'Ajuntament de Mollet, representat per l'alcalde D. Joan Soler, i els regidors senyors Salvat, Uliet, Prat i Folguera, obsequiaren amb un banquet al Jurat i alumnes de Zootècnia, el qual fou servit admirablement per l'Hotel Marinette.

Els propietaris que tingueren reproductors mascles premiats amb 350 pessetes, foren els següents: Senyors Baldiri Tintó, de Sant Fost; Feliu Cuní, de Martorelles; Josep Ninon, de Mollet. Amb premis de 150 pessetes els propietaris de les truges senyors Lluís Esteve, Antoni Camps, Romul Miró, Pau Vinyeta, de Mollet; Pere Pelegrí, de Parets; Celestí Ventura, R. Miró, Miquel Prat, i Pere Curó, de Mollet.

Per a aquest mes de febrer es celebraran dos Concursos d'aviram i conills: un a La Bisbal el dia 12 i un altre a Gavà el dia 19.

SAMUEL NAVARRA

COMENTARIS

Les terres improductives a Catalunya i Espanya

Una bonica diferència entre Catalunya i Espanya.

Segons un enginyer agrònom, n'Alcaraz, el territori espanyol es pot dividir en la següent forma:

Superfície conreada	19,883.000 hectàrees
Terra coberta d'arbres i arbustos ...	4,912.000 hectàrees
Terres incultes i improductives	25,656.688 hectàrees

és a dir, el 50 per 100 del territori espanyol no produeix. I malgrat això els barcos surten dels ports abarrotats d'espanyols que emigren, i Espanya té solament 40 habitants per quilòmetre quadrat, quan Bèlgica en té 222 i Itàlia 170.

Per fortuna a Catalunya les coses van millor. El seu territori es pot dividir en:

Superfície conreada	1,403.863 hectàrees
Boscós i pastures	1,441.309 hectàrees
Terres incultes i improductives	394.488 hectàrees

és a dir, sols el 12 per 100 és improductiu. I Catalunya té 65 habitants per quilòmetre quadrat.

És millor el fem o els adobs químics?

La major part dels nostres pagesos, quan es començava a parlar dels adobs químics, se'ls miraren amb recel i si algú els va aplicar sense solta ni volta, van dir que cremaven la terra.

Altra raó, que els seus avis que no els coneixien també feien bones collites, ergo, no hi havia com el fem, que ja ho diu la paraula, fa feina de present, *fem*, no promet que farem, no, sinó de seguida, *fem*.

Va venir una tongada, que aprofitaren els comerciants desaprensus, i els adobs químics entraren en descrèdit per les manipulacions que hi feien, però ara que una llei exigeix al comerciant la declaració del grau de riquesa, i ara que el pagès ja sap la facilitat amb què es pot fer l'anàlisi i comprovar si és veritat la graduació que té comprada, veient que els fems no li abasten, no gastaria sino adobs químics, i àdhuc hi han comarques de secà que els han portat la riquesa, com per exemple a la Segarra.

És millor el fem? Són millor els adobs? Si s'atengués a lo malament que es construeixen els femers, hauríem de dir que els fems no valen res sols, si no se'ls addiciona un complement de riquesa.

I aquesta és la cosa, un empleu moderat i alternat de fems i adobs químics segons els cultius, proporcionen a la terra tots els elements fertilitzants.

Es allò de l'adagi llatí: *in medio consistit virtus*, ço és, la virtut consisteix en el terme mig, com si diguessim que els extrems es toquen i poden ésser igualment exagerats.

La lògica d'En Mulette

«L'Economiste Europeu» ha publicat un article de dit senyor a propòsit de la denúncia del conveni franco-espanyol. Entre els comentaris i xifres que garbella, val la pena que recollim un parell de brots de lògica espatarrant.

L'un diu: «Ultra els articles que constitueixen el comerç normal, s'ha de tenir en compte que Espanya ha exportat a França durant la guerra altres productes com són plom, zinc, productes químics, etc.»

Saltant un sol paràgraf, ens trobem amb l'altre brotet: «Desgraciadament en aquesta qüestió, com en moltes més, els nostres amics fan una vegada més el joc d'Alemanya que anuncia ja tarifes de favor per a les importacions de taronges, bananes i mandarines.»

Es a dir: me dones ço que em convé en un moment determinat? Bona persona, germana llatina, etc. No t'avens a consentir taxes altes? Fas una vegada més el joc alemany. Que Alemanya rebaixa taxes que poden aprofitar els nostres productes? Doncs no debem acudir-hi si som *amics*. Com apassiona l'obsessió! I com entenebreix la lògica de l'economista Mulette!

Els Sindicats que treballen

El Sindicat Agrícola de Cervià ha fet públiques aquestes dades. Compta amb un molí d'oli de cinc premses en local propi. Començà la campanya el 27 de gener aportant-hi tot i ésser avançada la collita, 14.558 quarterers d'olives, que produïren 127.533 quilos l'oli de primera, i 57.719 de segona, per valor de 244.668, i 95.228 pessetes respectivament.

La sansa o pinyola resultant, 323.826 quilos, s'envià a una fàbrica de sulfur.

La dita collita fou bona en quantitat, més no en qualitat, tota vegada que la major part del fruit va haver-se de plegar de terra, a causa de la mosca que féu caure el fruit. Es judicarà de la quantitat dient que hi hagueren moments en què les olives rendiren 3'25 quartans d'oli per quartera.

Del país dels cereals

El «Prawda», diari sovieta, retreu unes dades que volem recollir. Són aquestes: Les regions més fèrtils de la Rússia europea exportaven gran quantitat de cereals a altres regions i a l'estranger. El mitjà de collita era de 750 a 900 quilograms per hectàrea. Enguany el resultat més falaguer és estat de 130 al govern de Samava, de 160 al de Saratoff i de 200 al de Simbirsk, i... «La població veia amb horror la pèrdua de les collites i perduda l'esperança de poder sembrar els camps a la tardor, els habitants s'esglaiaren. Tota la província està en moviment. Els pagesos fugen en massa de les localitats on regna la fam. Pobles enters han emprès l'emigració sense ni saber on van. Generacions immenses recorren el país arrasant-ho tot al seu pas i sols deixant un estol de cadàvers que ningú té intenció ni possibilitat d'enterrar.»

El seguici d'aquesta emigració macabra, ja se sap, és el còlera, l'escorbut, el tifus, la propagació de la infecció per l'exòde dels desterrats que ja afronten els límits de Polònia i Rumania.

En el camp, sol dir-se, hi regna la salut i la fortalesa de les races. Sí, mes quan la malvestat s'ampara del camp, ai de les urbs!

El sofre com adob

Ja n'hem parlat algun cop a AGRICULTURA. Es tracta encara d'una novetat no totalment aclarida. Però és interessant estar al corrent.

En J. Chauzit, ha donat compte d'uns experiments que ha anat fent durant varis anys. Les conclusions a les quals ha arribat són:

Primer. El sofre té una acció ben neta, que es manifesta en un augment de collita, variable segons la quantitat de matèria orgànica continguda en el sol, l'extensió de la superfície de contacte i la duració d'aquest contacte.

Segon. L'acció és proporcional a la quantitat de sofre emprada que segons sembla ha d'ésser entre 400 i 600 quilos per hectàrea.

Tercer. El sofre ha de donar-se a la tardor o a principis d'hivern, enterrant amb ell els adobs orgànics.

Quart. Els efectes del sofre (augment de collita, millor estat de les plantes, major resistència a la secada, atenuació o desaparició d'algunes afeccions), són deguts a que el sofre mobilitza i fa assimilables els elements nutritius de les matèries orgàniques i d'algunes matèries minerals.

Elogi de les orenetes

Un observador ha reparat que una parella d'orenetes durant la cria està 17 hores en moviment constant.

El mascle i la femella porten en una hora 20 vegades menjar als seus fills.

Un i altre poden portar varis insectes a la boca i té calculat que la parella arriba a destruir 600,000 mosquits que constitueixen l'aliment dels seus petits.

Elles mateixes, necessiten unes 600 mosques diàries per alimentar-se; de manera que una família d'orenetes destrueix diàriament un gran nombre d'insectes que es calcula que no baixen de 200,000 en un mes.

Suposant que en una localitat s'hi instal·lin 100 orenetes, que no és molt suposar, durant l'istiu hauran donat mort a una borratxada de milions d'insectes.

Voleu una major elogi de les orenetes?

La millonada d'En Carruthers

Nova Gales del Sud el nomenà President a Sir Joseph, i l'home, preocupat de la greu crisi de treball que experimenten els dos milions d'emigrats anglesos desenfeinats a Austràlia, proposa no sols redimir-los, sinó també fer-ne elements de riquesa.

I la proposta enfocà la construcció d'un milió de granges agrícoles amb xarxa de ferrocarrils, carreteres i canals de irrigació. Proposa que Anglaterra i Austràlia montin un manlleu de 30 milions de lliures esterlines i la cosa que aquí ens deixaria sense fred ni calor, ha trobat ressò en el govern australià, desitjós de col·locar productivament la terra que li sobra i de la que sols un 8 per 100 li dona rendiment.

Sir Cook, primer ministre, ha començat les gestions per a arbitrar l'emprèstit. Sir Josep Carruthers troba que si Austràlia vota 300 milions de lliures per la guerra, bé pot arbitrar-ne 30 per una pau tan beneficiosa.

Les realitats australianes són aquí d'una fantasia esbojarrada.

Un altre mètode de lluita contra els insectes

El professor Roubaud, de l'Institut Pasteur de París, ha proposat un nou mètode de lluita contra els insectes que en alguns casos pot aplicar-se amb magnífics resultats. No es tracta ja de fer pulveritzacions o de destruir els enemics amb trampes o amb insecticides, sinó de estudiar-los curosament per a conèixer llurs necessitats naturals i per a satisfer-les de la manera més completa. Aquest mètode s'anomena *profilaxi tòxica o nutrició protectora*.

¿Per qual raó, en els dies calurosos les mosques ens molesten tant impedit-nos la sesta reparadora? No perquè tinguin una satisfacció particular en molestar-nos o perquè els hi agradi el sport emocionant de fugir àgilment dels nostres cops. Elles obeeixen a l'estímul de la set i no trobant aigua o líquids que la satisfacin cerquen l'humitat produïda per la suor en la nostra pell. Si en l'habitació posem un recipient amb aigua on les mosques puguin anar a beure fàcilment, nosaltres ens veurem lliures de les llurs molèsties.

En els països tropicals la mosca tse-tse, propagadora de la malaltia de la son, abunda més en els llocs on hi ha molt bestiar, però el número de persones atacades per ella en aquests llocs de molt bestiar és menor que en els llocs on el bestiar escasseja, que és on la quantitat de mosques és més petita. Això explica perquè la mosca no trobant l'aliment que necessita per la falta de bestiar, ataca a l'home. L'home fa, diríem, de surrogat.

El mateix passa amb les plantes; un insecte ataca de vegades una determinada planta, no perquè aquesta constitueixi, podríem dir, el seu ideal, sinó perquè no troba res més per a menjar. Aleshores amb el nou mètode es cerca l'ideal de l'insecte i se li proporciona abundantment per a què no hagi d'anar a cercar-lo amb perjudici nostre, atacant la planta útil.

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Vinyaters, magatzemistes i negociants de vi, en general, estan més atents a la preparació dels tractats de comerç que a les contingències i necessitats dels mercats consumidors, ço que fa perdurar el quietisme en les operacions mercantils absolutament reduïdes a les petites negociacions taberneres de tan migrada empena com especuladores de les ocasions angoixoses.

El mercat interior, en general, opera més amb el recurs del magatzemista intermediari que li consent aplaçaments conferint-li un marge de crèdit, que amb el productor vinyater qui veu les escasses sollicituts devenir de les cooperatives ciutadanes a son torn més amigues de preus econòmics que de selecció de tipus i graduacions. I com, per altra part, els embarcs no prenen — per ara — activitat, les conseqüències mercantils se senten en el patró del preu interior que va a l'entorn dels deu-onze rals grau carga en els majors centres abastidors, Penedès i Vallès. Empordà, Camp i Priorat són a l'aguait de les sortides defora nació i tenen en estiva la collita pels temps que semblen apropar-se.

En els grans centres consumidors hi ha concurrència amb els vins regionals, sent Aragó, Manxa i Alacant els més preferits, potser perquè el transport vé a afavorir el total preu de venda, força més encarit per molts vins de la terra gairebé confinats al transport rodat que jamai ha pogut compartir amb els nòlits de mar, com tampoc amb els baixos preu inicials amb que surten dels cellers bon munt de vins de comarques forasteres, menys castigats ja en el cost de la vinya i en el sobrepuix jornal·ler que recarreguen els vins de la terra.

Resta ademés la consideració de què els tipus de vi català, afinant-se en grau i color, mes recerquen uns mercats allunyats que el consum directe i, per ço, únicament amb una racional exportació, troven nivells compensadors.

A això anem, sembla, amb bones impresions del moment, després de les conferències celebrades entre els representants nostres i M. Sarruys i els tècnics i bé podrem esperar del bon desig de tots i dels interessos comuns un arranjament proper que la nostra revisió aranzelària, ja en marxa, podrà activar. Són notes conduents a aquesta impressió, les declaracions dels comerciants espanyols establerts a França i, principalment, el manifest de la nostra Cambra a París.

Bé podem dir que si de dos encarats un sol refuig la lluita, no s'en poden esperar baralles; així també quan dos són a volguer una mateixa cosa i posen en joc tot son voler i mitjans, serà molt que reixin a assolir-la. Aquesta sembla la corrent que domina en les negociacions per a reconstituir uns afers comercials amb França, bé que els vinyaters veïns hi posin cara avinagrada a les nostres peticions justificades. Fins ara no pareix que les converses tinguessin altre objectiu que el d'establir unes línies generals, però amb la revisió de taxes aranzelàries i unes reduccions prudencials i qualques sacrificis per un i altre negociador, arribarem a la fita.

Potsèr ço que val tant esforç i lentitut — que molts critiquen — sigui la positiva garantia d'una bona intel·ligència amb majors basaments i, per tant, més perdurable.

PERE J. LLORT

INFORMACIÓ OLEÍCOLA

Aquesta última quinzena s'ha animat el mercat, o més ben dit, el mercat continua parat, però el que s'ha animat és el preu en quant es refereix als olis bons del Camp de Tarragona, però en els demés no més han fet que sostenir-se.

A Reus, a principis de quinzena es feren operacions de venda per un centenar de bocois a preus que oscil·laren entre 39 i 41 pessetes els quinze quilos, lo qual va fer que els tenedors arribessin a demanar fins a 43 i 44 pessetes, mes no ho pogueren aconseguir, puix passat aquest moment, els compradors s'han tornat a abstenir i ara es fa difícil poguer trobar un comprador que per un oli bo d'aquesta procedència, en vulgui pagar més de 39 pessetes...

La fermesa ha sigut la característica de les altres contrades oliaires, a Borges s'han fet poques operacions, puix els tenedors s'han tingut fermes, a Tortosa, encara que en olis dolents, també ha passat lo mateix, lo qual ha fet que qui tingués necessitat d'oli l'hagués de pagar al preu que el tenedor li demanava.

A Catalunya estem ja finint la fabricació; la collita ha sigut molt desgraciada; a dures feines si s'ha obtingut un trenta per cent de la de l'any passat.

Per Castella (Toledo i Ciutat Reial), la collita també ha estat escassa i encara que van començar a collir a primers de gener, abans de mitja quinzena de febrer ja hauran acabat de moldrer. En aquestes contrades també els surten els olis cars, puix es començaren a pagar a 14 i 16 pessetes la fanega de 50 quilos d'oliva, més avui ja la paguen a 21 i 23 pessetes, i com la fanega dóna aproximadament una arrova d'oli de 11 i mig quilos, fa que els surtin de preu de cost a 23 pessetes arrova, per lo qual per anar bé tindran que pretendre al menys 25 pessetes per arrova.

Anem a Andalusia; aquesta regió ha estat més afavorida i té ben bé un 80 per cent d'una collita normal, lo qual fa que puguin treballar en més bones condicions i elaborar els olis més baratos que en les altres contrades, puix els surt a preu de cost entre 15 i 16 pessetes arrova de 11 i mig quilos.

Mes en general el mercat, *no tira*; es veu que sols es compra per les necessitats interiors, car en tot lo que portem de campanya no ha sortit (es pot dir) ni un quilo d'oli, cap als mercats estrangers i és que estem fora preu en comparació dels altres olis. L'oli de Túnez es cotitza a Niza i Marsella a més de 120 francs per cent quilos més barat que no oferim els nostres, i això fa que els exportadors dels mercats estrangers puguin oferir més baratos a la seva clientela consumidora, que el que poden oferir els nostres comerciants.

Aquest estat de *sobre preu* que el nostre oli porta en relació amb l'estranger, fa que poc a poc anem perdent els pocs mercats consumidors que havíem guanyat durant la guerra. Si segueix així, vindran moments enguniosos per la nostra olivicultura, puix pot ben ésser que la pròxima collita sigui regular i aleshores tinguem un sobrant d'oli molt important que s'haurà de col·locar forçosament a l'estranger i a un preu que s'equilibri amb els que s'ofereixen els de Túnez. Més això per aquesta campanya no cal pensar-hi, puix anirem tirant més o menys, amb els preus que estan iniciats, però això sí, cal pensar que en la pròxima podria ésser que tinguéssim de vendre a preus molt baratos.

Les cotitzacions, com deia en començar, han estat sostingudes i potser es sostindran encara més, si el tenedor d'oli no precipita la seva venda.

A Reus els olis bons s'han fet de 38 a 41 pessetes els 15 quilos.

Els mitjans, de 31 a 36 pessetes els 15 quilos.

A Tortosa s'ha fet preu per les classes mitjanes, pagant-se de 28 a 32 pessetes els 15 quilos.

A Lleyda s'han fet els Borges de 33 a 36 rals els 3.900 quilograms.

Els olis andalusos s'han pagat a Barcelona a 40 duros els corrents i fins a 46 duros els fins.

LISINI ANDREU

NOTICIARI

— *El Sindicat Agrícola de Teyà* i la secció de consum instal·lada en el mateix han adquirit un local de 1.800 metres quadrats per a la construcció d'un nou local social.

— *El Sindicat Agrícola de Lladó i la Societat Agrícola de Cabra del Camp*, que fins ara havien estat funcionant sots el règim antic d'associació, estan reorganitzant-se per adaptar sos reglaments a la Llei de Sindicats Agrícoles vigent.

— *El President de la secció de Ramaderia del Consell Provincial de Foment de Barcelona, Sr. Pujol i Thomas*, ha dirigit una petició, que li ha estat aprovada per dita corporació, per a que es publiqui en el Butlletí Oficial de la Província, un model per a l'estadística de vies pecuàries de la província.

— *Confeccionat el cens electoral agrícola*, preceptuat per R. O. de 21 de Setembre darrer, la Cambra Agrícola Provincial de Barcelona anuncia pel dia 12 de febrer la elecció de deu vocals que substitueixin als que han de cessar en el dit càrrec, per haver passat el termini legal pel qual foren elegits. Dita elecció es té de fer a cada poble, i remetre el resultat al President de la Cambra Agrícola Provincial (Portaferriusa, 21 principal), on s'efectuarà l'escrutini.

— *El Cònsul de Xile a Càdiz*, ha fet pública una nota expressiva dels productes que poden ésser objecte d'intercanvi comercial entre Espanya i aquell país.

Es poden exportar a Xile els següents productes: Oli d'oliva, arròs, bacallà i demés pesca salada, paper fi, paper d'impremta, paper d'envoltori, pebre roig i sacs buids.

— *Ha estat nomenat President del Sindicat d'Agricultura de Reus* Don Pau Aymat Pujol, i vicepresident, Don Antoni Sayé Balcells.

— *En el Congrés que celebrarà a Sant Sadurní d'Anoia* la Federació Agrícola Catalano Balear, desenrotllaran el temes que seran posats a discussió D. Manuel Raventós, Mossèn Josep Maria Rovira, i Don Pere Mir.

Conjuntament amb el Congrés es proposa la Federació celebrar una exposició regional de vins i productes derivats, a la qual exposició col·laborarà d'una manera eficaç moral i material l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, a la qual probablement destinarà part dels cabals de la Fundació Déu i organitzarà algun acte per a honorar la memòria de tan excels patrici.

— *El Sindicat de Vinyaters de Montblanch*, té ja acabat el seu edifici destinat a Celler Cooperatiu.

— *El Sindicat Agrícola d'Espluga de Francolí*, va organitzant la venda del seu vi a Barcelona, de manera que té ja montats varis establiments per a la seva expedició.

Donada la creixensa que adquireix, es calcula que podrà col·locar tota la collita dels seus associats.

— *D'acord amb les vigent disposicions legals*, fins el dia 15 d'aquest mes, es poden sol·licitar dels Consells Provincials de Foment, les subvencions que l'Estat concedeix per a la festa de l'arbre, concursos, exposicions i certamens agro-pecuaris.

— *El Sindicat Agrícola Comarcal d'Arbós del Penedès*, ha acabat la instal·lació de la màquina rectificadora d'alcohols, proposant-se inaugurar-la dintre pocs dies.

— *El Sindicat Agrícola de Torrelavida*, ha inaugurat la seva Caixa Rural, amb un acte de propaganda en el qual es ponderaren els aventatges que reporta els seu funcionament.

— *L'Ajuntament de Cete* ha aprovat una moció sol·licitant el restabliment de les relacions comercials amb Espanya.

— *El Cònsul d'Espanya a Hamburg*, telegrafia al ministre d'Estat, que allí són molt cercades les cebes de València i les figues seques.

— *En la vinenta primavera*, novament s'establirà a Olot una parada de cavalls sementals de l'Estat, que havia estat suprimida per una malaltia que es desenrotllà en el bestiar de dita comarca.

— *El Consell Provincial de Foment de Barcelona*, fa una crida a tots aquells que vulguin pendre part al Concurs Nacional de Ramaders, Maquinària Agrícola, Indústries làctees, etc., i exposició d'indústries derivades, que es celebrarà a Madrid del dies 14 al 21 de maig vinent, per tal que passin per les oficines (Aragó, 287), on se'ls enterarà de les condicions que són precises per a concorre-hi.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

El Cap d'Acció Social Agrari Sr. Rendé, ha redactat tota la documentació i fets els treballs conduents, per tal que el Sindicat Agrícola de Sant Pere de Riudevitlles, pugui començar la construcció del seu Celler Cooperatiu.

Demés, ha donat una Conferència a Cabra del Camp, explicant els aventatges de l'Associació, acollida a la Llei de 28 de gener de 1906.

També ha donat el Sr. Rendé una conferència als socis del Sindicat Agrícola Cooperativa Agrícola de Producció de Manresa, en formació, explicant l'alcanç del reglament pel qual es regeix, donant-los guiatge pels treballs que el nou Sindicat tracta d'empendre. Finalment ha intervingut com a àrbitre, en una qüestió pendent entre els socis del Sindicat Agrícola de Pobla de Cièrvols, els quals tenen per defensors als advocats D. Albert Talavera i D. Jaume Filella i Bragós.

— El Servei d'Arbres Fruiters ha contestat consultes, de Callús sobre oliveres i de Sant Llorens del Munt, sobre fruiters; de Belianes, sobre oliveres; de Mollerusa, sobre ametllers; de Sant Just Desvern, sobre fruiters, i ha enviat fulles sobre l'esporga de l'ametller, a Figueres, Súria, Montgat i Vilabella.

A petició d'algunes institucions científiques de Itàlia, els han sigut enviades fulles tractant dels resultats obtinguts en la lluita contra la mosca de l'oliva.

— El professor D. Pere J. Girona, des del dia 1.^r d'aquest mes, ve donant un curset de degustació de vins a l'Escola Superior d'Agricultura.

— Avui acabarà a Martorell un curset de divulgació donat pels Serveis Tècnics d'Agricultura, a petició de la Cooperativa Unió Agrícola Martorellense.

El programa de lliçons ha sigut el següent:

Engreix de porcs, per D. M. Rossell i Vilà.

Acció Social, per D. Josep M.ª Rendé.

Conreu i malalties de la vinya, per D. Erasme d'Ymbert.

Alimentació humana, per D. Jaume Raventós.

Conreu i malalties de l'olivera, per D. Joan Salom.

Conreu i malalties de l'ametller, per D. Joan Salom.

Avicultura, per D. Salvador Castelló.

— Ha fet la revàlida, obtenint el grau d'Enginyer Agrícola a l'Escola Superior d'Agricultura, l'alumne D. Antoni Bergós i Massó.

— Pels Serveis de Ramaderia han estat inspeccionats els reproductors premiats en el Concurs de Gironés i Selva.

— Pròximament es celebrarà un Concurs per la millora de l'espècie porcina en el Pla de Bages. Per a tractar de l'organització del Concurs, el Professor Rossell i Vilà donà una conferència a la Cambra Agrícola de Manresa.

— En els Serveis de Ramaderia es segueix amb activitat la campanya per la reforma del Reglament de Parades de Sementals.

En els dits Serveis s'han rebut les adhesions a la dita campanya de la majoria dels Sindicats Agrícoles de Catalunya i dels Col·legis de Veterinaris d'Espanya.

— Des del 16 de gener fins ahir, l'illustre professor de la R. Scuola Superiore d'Agricoltura de Portici, Dr. Alexandre Trotter; ha donat un curset sobre Biologia i conreu de l'avellaner.

El programa de les lliçons fou aquest:

Consideracions generals sobre l'estat del cultiu de l'avellaner (*Corylus avellana*, *C. maxima*, *C. colurna*) i estudis científics i tècnics que s'hi refereixen. — Els centres del cultiu de l'avellaner. — Les fonts bibliogràfiques referents a l'avellaner. — Importància fonamental de la Sistemàtica en l'estudi biològic dels fruiters. — Posició sistemàtica de les *Corylees*, del gènere *Corylus* i de les seves espècies. — Caràcters sobre els quals deu fonamentar-se la sistemàtica de les races de l'avellaner. Classificació a adoptar. — Examen d'algunes races catalanes més importants, com a iniciació de llur estudi més complet. — Fisiologia de la reproducció de l'avellaner i la seva importància en l'evaluació de les races. — Organització de la flor, fenoscòpia, biologia floral, polinització. — Germinació del polen i excitació determinant la formació i diferenciació de l'ovari. — Desenrotllament i maduració de l'ovari; fecundació i desenrotllament de l'embrió. — Formació de la llavor i del fruit. Cronologia dels fenòmens reproductius. — Germinació i desenrotllament de la planta. Exigències fisiològiques de l'avellaner en relació a les condicions de l'ambient. — Genètica. Origen i valor de les diferents races cultivades. — Patologia de

l'avellaner. Paràsits animals i vegetals més importants. Característiques i terapèutica. Inconvenients culturals i influències físiques. Els moments crítics en la fisiologia de la reproducció; la purgada.

— La ciutat de Lleyda, agraïda per l'èxit assolit pel Concurs de Tractors i exposició de Maquinària Agrícola celebrat l'abril passat, i reconeixent que en fou l'ànima D. Carles Pi Suñer, Director de l'Escola Superior d'Agricultura, ha volgut testimoniar-li la seva consideració fent remesa al Sr. Pi Suñer d'una molt artística placa, costejada per totes les forces vives de la població.

Per a fer-n'hi entrega l'Ajuntament envià com a delegat a D. Antoni Bergós i Massó, secretari que fou de la Comissió Organitzadora de dit Certamen.

L'acte hagué lloc al Saló de Sessions del Consell de la Mancomunitat, davant d'una nodrida representació de cases expositores que volgueren sumar-se a l'homenatge, dels Consellers i Diputats de la Mancomunitat i nombrós públic.

Amb aqueix motiu es pronunciaren discursos pel Sr. Bergós oferint l'obsequi; pel Sr. Pi Suñer agraint-lo i declinant l'honor, per reconèixer la part que tocava de l'èxit als demés companys de Jurat; pel Conseller Sr. Mias ponderant la significació de l'acte celebrat a Lleyda, cloent els parlaments el Sr. Puig i Cadafalch, amb un sentit discurs en què significà la satisfacció que li produïa, veure un reconeixement de la voluntarietat amb que desempenyen el seu comès els funcionaris de la Mancomunitat.

— El Servei de Terra Campa. ha evacuat unes consultes sobre el conreu de les patates i dels alls, i demés, està recopilant dades per a l'estudi de les varietats de blats conreats a Catalunya.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els llegidors

J. G., LLANSÀ. — L'arbequina és una bona classe d'olivera. Amb ella es produeixen els magnífics olis del Camp de Tarragona, Urgell i Garrigues. És una varietat molt dòcil i poc exigent respecte a la terra, però no de gran resistència a les malalties. No obstant, en conjunt és recomanable. A l'estranger i en algunes comarques espanyoles, s'esten bastant el seu conreu perquè les seves virtuts—entre les quals cal comptar la productivitat—són superiors als seus defectes.

Però no es pot assegurar que sigui la mena d'olivera més indicada per les condicions particulars de la seva comarca on podria anar bé o anar malament. Vostès ja tenen la curibella que, pel que recordo, és una varietat molt bona. Jo crec que si vostès no estan contents d'ella, és pel deficient conreu, els pocs adobs, la mala poda i no pas pels defectes intrínsecs que ella pugui presentar. Augmentin les cures i veuran com la curibella produirà millor i tindran motius d'estar-ne contents.

Si planten arbequines i les cuiden malament passarà amb elles el que passa amb la curibella.

Penso que vostè l'endevina plantant oliveres en lloc d'arrençar-ne com fan els altres. Trobarà la seva compensació.

Els plançons poden tenir totes les edats, però són millors els de 2 anys perquè prenen millor.

Moltes mercès per les seves paraules amables: el recordo perfectament i quan torni a l'Empordà tindrè molt gust en veure'l novament. Ja sab que estic sempre a la seva disposició. — A. M.

S. C., CIUTAT. — Les dades que em dona són insuficients per a diagnosticar la malaltia que ataca a les seves pereres. No obstant sembla que es tracta de la tavelura. Pensant que efectivament sigui aquesta, li indiquem el següent remei: 1) pintar de seguida les soques i branques amb una solució composta de 5 quilos de sulfat de coure i 5 quilos de calç en 100 litres d'aigua. Per a què la pintada resulti més eficaç, és convenient treure abans l'escorça vella dels arbres. 2) Separar totes les parts malaltes i cremar-les. 3) A la primavera, a penes comencin a caure les flors, pulveritzar l'arbre amb una solució feta amb un quilo de sulfat de coure i un quilo de calç en 100 litres d'aigua. Si plou és convenient repetir el tractament.

Per a poder conèixer exactament la malaltia dels seus arbres i poder-li indicar un tractament, seria oportú que ens enviés en una capseta les parts malaltes, apenes li sigui possible. — CAM.

J. R. CALDETES. — Els adobs orgànics són matèries procedents de animals o de plantes i que contenen algun dels elements fertilitzants; els adobs químics, en canvi, són productes minerals, trets de mines o jaciments i més o menys transformats per augmentar-ne la concentració. Per exemple: de les mines de potassa s'extreuen minerals de diferent composició, als quals contenen en general del 10 al 15 per 100 de potassa. Aquests minerals es purifiquen i es concentren, és a dir, se'ls hi treu la major quantitat possible de les substàncies que porten però que no siguin fertilitzants, i aleshores arriben a contenir al voltant del 50 per cent de potassa, i amb aquest grau es troben en el comerç.

Alguns adobs químics, com el nitrat de calç, la cianamida de calç, etc., s'anomenen sintètics perquè el fertilitzant que contenen, que és el nitrogen, no s'ha tret d'un mineral sinó de l'aire. — CAM.

CONSTRUCCIONS AGRARIES

OFICINA TÈCNICA

Projectes : Pressupostos : Avant-
projectes : Avant-pressupostos
Consultes : Estudis preliminars

Director: Cèsar Martinell

ARQUITECTE

BARCELONA

Rambla Catalunya, 57, 2.^{on}

VALLS

Arrabal Castell, 47

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

OLIVERES ARBEQUINES

L'olivera ARBEQUINA, que de temps immemorial proporciona pletòriques collites a la tan nomenada comarca oleícola d'Urgell, va acreixent ses excepcionals aptituds en altres regions fins el punt de que reemplaça amb felix èxit altres varietats locals de senyalat apreci, ampliant-se àrees immenses de cultiu fins dominar en les comarques que l'han assaijat.

Realça l'estimació d'aquest arbre sa gran resistència a les seques, com ho demostra el que en molts secans amb precipitacions inferiors a 300 milimetres per any, viu pròspera i fructifica l'Arbequina.

Se recomana especialment aquesta olivera.

1.er Per adaptar-se en la majoria de terrenys per pobres que sien.

2.^{on} Per sa notabilíssima resistència als freds i a les glaçades.

3.er Per començar a rendir als tres anys.

4.^{rt} Per la facilitat de fer la collita.

5.^{nt} Per no causar en ells els astralls que en altres varietats, les malalties i pestes que es desentrotllen en aquesta classe d'arbres.

Pot afirmar-se que entre les millores i més recomanables oliveres, poques n'hi haurà que puguin garantir millor que l'Arbequina, les fructificacions abundants i l'èxit econòmic de tota explotació oleícola.

PREUS

Plançons de 1 any.	{	25 plançons	25 pessetes
Alt de 0,40 a 0,70 m.		50 id.	45 »
		100 id.	80 »
Plançons de 2 anys.	{	25 id.	35 »
Alt. de 0,80 a 1,20 m.		50 id.	60 »
		100 id.	100 »
Plançons de 3 anys.	{	25 id.	40 »
Alt de 1,20 a 1,50 m.		50 id.	75 »
		100 id.	130 »

Les demandes deuen anar acompanyades de son import :: :: :: Correspondència, demandes i girs, a

EL CULTIVADOR MODERNO

NOTARIAT, 2, pral. - Apartat de Correus 625 - Telèfon 3699 A

::

BARCELONA

::

Demani's el Catàleg General de tota classe de llavors, arbres, etc.

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

EL NITRAT DE SOSA A XILE

Per a consultes dirigiu-vos al Comit  del Nitrat de Sosa de Xile

D. JOAN GAVILAN

Almirante, 19, principal

MADRID

El preu de cost dels productes agrícoles està en relació directa amb la intimitat del cultiu.

 Voleu abaratir el cost de vostres collites? Adobeu amb abundància i sapigheu escollir els millors adobs. El Nitrat de Sosa de Xile és el fertilitzant que dóna a les plantes el nitrogen tal com el conté, absorbint-lo de seguida.

Recordeu que ara és l'hora d'emplear-lo per a donar vigor a les naixentes plantes o als nous brots. No hi ha vegetal que no el necessiti i tots l'agraeixen amb abundosa collita

Ha sortit el **D'ACÍ D'ALL ** del mes de gener
LITERATURA : ACTUALITATS : MODES : DEPORTS

SOFRE

**FLOR-M LT
: TERR S :**

Grans refineries a Tarragona de la

Union Sulphur Co., s. . E.

Representants de la UNION SULPHUR Co., de Nova York i de les RAFFINERIES INTERNATIONALES DE SOUFRE, de Marsella.

PRODUCTES GARANTITS

99 per 100 de puresa per els més importants

LABORATORIS D'AGRICULTURA

A D O B

Noves aplicacions del

SOFRE VERGE

99 per 100 de puresa com a

FERTILITZANT

INFORMES TÈCNICS: Secció agron mica de la « Union Sulphur Company, S. A. E. », Conde de Romanones, 3 i 5. — MADRID.

PREUS: Apartat 10. — TARRAGONA i oficines MADRID, Vel zquez, 64, des del 1.è de gener 1921

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

BESTIAR

Original Frison

Degut a la sequia persistent, el peu del bestiar s'ha rebaixat a Holanda. Procuri's vostè el seu bestiar directament, comprant-lo als cortallers. Envii vostè les seves comandes o consultes a la

«COOP, Vee-Afzetver»
a AKKRUM (Holanda)

Dirigir la Correspondència a :

F. G. DOKTER
a AKKRUM (Holanda)

Preguem es prengui nota de no enviar les comandes o consultes a Mr. Zuuriber, mencionat en el llibre de reclam repartit durant la «Setmana Holandesa» a Madrid, per haver estat interrompudes totes les relacions amb dit senyor.

RAJOLS, TEULES, TOTXOS

maons (plens i buits), cairons, etc., deu vostè fabricar-los a màquina, a fi d'obtenir de la terra tot el seu rendiment.

La casa VILLALTA, de Barcelona, és la que millor podrà servir-lo en

MAQUINES, FORNS, ASSECADORS

i tot el que pertany a l'indústria ceràmica i de fabricació de materials per a construcció

Visiti o escrigui avui mateix a la **SECCIÓ A** de la casa

VDA. J. F. VILLALTA, S. EN C.
BARCELONA

Oficines.
Nou Sant Francisco, 28

Apartat correus, n.º 65
Telèfon 568 A

MOTORS I BOMBES
GARDNER

INSTAL·LACIONS COMPLETES PER
A REGAR, FORÇA MOTRILU I AIXECAMENT
D'AIGÜES, PER MITJÀ D'ELECTRICITAT,
GASOLINA O GAS POBRE

A. MAÑÉ JANÉ

(Successor de BADIA I MAÑÉ)

TRAFALGAR, 11

BARCELONA